

Sadun Hoca'nın Ardından

Prof. Dr. Doğan ÖZLEM

Prof. Dr. Sadun Koşay'ı 1987 yılında Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde tanıdım. "Hümanist Düşünce Topluluğu" adına benden "özgürlük" konulu bir konuşma yapmamı istemeye gelmişti. Etkinlik, Kültürpark'ta Ada Gazinosu'nda gerçekleştirilecekti. Orada 30-35 kişilik bir topluluğa hitap etmiştim. Etkinlikten sonra Hoca benden ayda en az bir kez gerçekleştirdikleri toplantılara sürekli katılmamı istedi. Hoca'yla tanışmam böyle oldu. Kısa bir süre sonra tanışıklığımız dostluğa dönüştü.

Son beş yıldır İstanbul'a yerleşmiş olmam dolayısıyla Hoca'yla artık ancak telefonda görüşebiliyorduk; bununla birlikte İzmir'e gelip gitmelerim sırasında mutlaka beraber olmaya çalışırdık. Ölümünden kısa bir süre önce telefonlaşmıştık. Kendisine Mart ortalarında eşim Meral ile birlikte İzmir'e geleceğimizi bildirmiştim. Ne var ki çok sert bir kış geçiriyor-duk ve İzmir'e gitmeyi kararlaştırdığımız gün bütün yurttta yoğun bir kar yağışı vardı. Gidişimizi ertelemek zorunda kaldık. Bu arada Hoca'yla birkaç kez daha telefon görüşmesi yaptık. Hoca konuşma zorluğu çekiyordu; fakat onu tanıdım.

ğımdan beri hep tanık olduğum, onu sürekli bir şeyler yapmaya yönelten, hep hareket halinde tutan yaşama azmi, o cı-
lız çıkan sesinde bile kendini belli ediyordu. Sekiz-on gün sonra havalar biraz düzeldi. İzmir'e gidebilecektik. Bunu telefonla Hoca'ya bildirmek istedim. Telefona Hoca'nın sevgili eşi, değerli insan Sezen Hanım çıktı ve acı haberi verdi. Üzüntümü ifade edecek kelimeler bulmakta zorluk çektim. Böyle durumlarda sık sık olduğu gibi, açıkçası bocaladım.

Sadun Hoca iyi bir hekim, iyi bir eş ve iyi bir babaydı. Bunların yanı sıra o tam bir kültür insanıydı. Yaşlılık yıllarında bile ancak bir gencin duyabileceği bir bilgi sevgisi, aydınlanma tutkusuna sahipti. Bilimden sanata, sanattan edebiyata, edebiyattan felsefeye kadar, kültürün her alanına ilgi duyardı. Alçakgönüllülüğü zengin bilgi birikimini sergilemesini engellerdi. Tecahül-i ârifane denen şeyin ne olduğunu çok iyi bilir ve uygular. Bilgilendikçe bilgi açlığının arttığını söylerdi; gerçek aydınlara yaraşır şekilde. Değişik meslek gruplarından, akademisyenlerden, sanatçılardan, iş adamlarına kadar, çok heterojen bir görünümü olan Hümanist Düşünce Topluluğu, aslında onun eseri idi. Türkiye'de amatör bir ruhla kurulmuş, gönüllülük esasına dayanan ve bu kadar uzun süre yaşamış bir başka topluluk tanımıyorum. Toplantıları ustaca, hatta bir virtüöz gibi yönetir; çoğu zaman sert tartışmaların vuku bulmasına rağmen, tatlı sert çıkışlar yaparak alınganlık ve kırılganlıklara meydan vermezdi. Hümanist Düşünce Topluluğu, Hoca sayesinde İzmir'in kültür yaşamının çok renkli bir parçası olmuştu. Hoca bu Topluluk dolayısıyla İzmir'in kültür tarihine de adını yazdırmış oldu.

Sadun Hoca'yı hep sevdim; onun yokluğunu yüreğimde hep hissededegim. (15.04.2012)

Prof. Dr. Sadun Koşay

Dr. Sadun Koşay 1932 tarihinde Menemen'de dünyaya gelmiştir.

Kazan Türkleri'nden olan babası Dr. Abdülbari Koşay, amcasının oğlu Hamid Zübeyir Koşay'la beraber Türkiye'ye gelmiş ve tıp tahsilini İstanbul'da tamamlamıştır.

Annesi ise Uşakkizadelerden, Hatice Nigar Uşaklıgil'dir.

Çocukluğu Menemen'de geçmiştir. Haşarı ve çok hareketli bir çocuktur. İlkokulu Menemen'de bitirdikten sonra orta ve lise tahsilini Fransız Saint-Joseph Koleji'nde İstanbul'da tamamlamıştır. Üniversite tahsili için iki seçeneği bulunmaktadır: Hukuk ve Tıp. Başlangıçta hukuku düşünmüş olmasına karşın seçtiği, baba mesleği olan Tıp olmuştur.

15 Aralık 1958'de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş ve Ege Üniversitesi İç Hastalıkları I. Dahiliye Kliniği'nde Doç. Dr. Vehbi Göksel Hoca'nın yanında ihtisasa başlamıştır. Bu arada aynı Fakülte'de tıp öğrencisi olan Sezen Selek ile nişanlanmıştır ve 1960-61 yıllarında Paris Boucicot

Hastanesi Kardiyoloji Kliniği'nde çalışmıştır. Daha sonra 1962 yılında Dr. Sezen Koşay ile evlenmiş ve 1963 yılında Dahiliye ihtisasını tamamlayarak uzman olmuştur. 1963-65 yılları arasında İzmir Askeri Hastane'de askerlik görevini tamamlamıştır. Bu arada ilk çocuğu Yeşim 1963 tarihinde, ikinci çocuğu Can ise 1966 yılında doğmuştur. 1965 yılında askerlik sonrası Ege Üniversitesi Gastroenteroloji Kliniği'ne üst ihtisasa başlamış ve 1967 yılında uzman olmuştur.

1967-70 yıllarını ABD'de Philadelphia'da Temple Üniversitesi Gastroenteroloji Araştırma Laboratuvarında deneysel çalışmalar ve yayınlar yapmıştır.

1970 yılında Türkiye'ye dönmüş, 1972 yılında doçent, 1976 yılında profesör olmuştur.

1978-80 yılları arasında enerjisi ve çalışma isteği onu yeni kurulmakta olan İzmir Tıp Fakültesi'nin kuruluşuna hizmet etmeye yöneltmiştir. Bu yeni oluşumda Kurucu Öğretim Üyesi olarak görev almış ve heyecanla çalışmıştır. Daha sonra Dokuz Eylül Üniversitesi olarak isim alan bu kuruluştaki Gastroenteroloji Kliniğinde ve fakültenin çeşitli kurullarında ve komisyonlarında görev almıştır.

1990 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nden emekli olmuş ve Sağlık Bakanlığı'nın İzmir Atatürk Eğitim Hastanesi Gastroenteroloji Kliniği'nde şef olarak çalışmıştır. Kliniğe birçok uzman ve doçent yetiştirmiştir. Klinik içinde sosyal yönden ve hastane içinde de tıbbi, kültürel içerikli konferanslar düzenlemiştir.

1997 yılında Sağlık Bakanlığı'ndan ayrılmış ve muayenehane hekimliğine devam etmiştir.

Muayenehane zaman içinde belli bir saatten sonra sevdiği arkadaşları ve konusunda uzman olan kişiler ile buluşup güncel, politik, sosyal ve kültürel konuların konuşulduğu ve tartışıldığı bir mekan haline dönüşmüştür. Kendi söylemi ile muayenehane, onun için dosthane olarak anlam kazanmıştır. Zamanla mekanın küçük gelmesi, dışarıya taşma zorunluluğu ortaya çıkarak toplantılar belli tarihlerde ve çeşitli mekanlarda belli bir kitleye hitap ederek düzenli olarak sürdürülmüştür. Bu çalışmalar 1996 tarihinde **Hümanist Düşünce Derneği**'nin kuruluşuna yol açmıştır.

Sadun Koşay'ın arkadaşlarıyla birlikte kurduğu ve başkanlığını sürdürdüğü bu derneğin etkinliği, birçok saygın ve değerli konuşmacıların katkılarıyla zamanımıza kadar yaşatılmıştır.

Koşay'ın bu toplantılarda amacı, özgür düşüncenin konuşulduğu, konuların tartışıldığı katılımcı bir topluluk oluşturma yolundaydı. Özellikle gençlerin bu konularda aktif olarak yetişmele-

rini, kendilerine güven sağlamalarını, çalışmalarını, becerilerini tartışabildikleri bir uygulama ortamı olarak değerlendirmelerini, böylece onları topluma kazandırmayı düşünmekteydi. Buna benzer uğraşlarını bir ara mensubu olduğu Lions Kulüp çalışmaları sırasında da uygulamaya koyma olanağı yaratmıştı.

Zamanla muayenehanesini dernek kullanımına sokarak kitaplık oluşturmuştu ve gençlerin kullanımına ve toplantılara açmıştı.

Mesleğinin verdiği insan sağlığına ve hastalarına olan ilgisi ile birlikte ayrıca Koşay'ın humanist kişiliği giderek onun yaşamının esasını oluşturmuştur.

Türk Gastroenteroloji Derneği dışında, İzmir Tıbbi ve Cerrahi Gastroenteroloji Derneği, Geriatri Derneği, Hümanist Düşünce Derneği, İzmir Beyaz Nokta Derneği ve Alsancak Sivil Katılım Platformu gibi kuruluşlarda çalışmıştır.

Prof. Dr. Sadun Koşay, ölümünden kısa bir süre önce olan eşi Prof. Dr. Sezen Koşay ile **50. Evlilik yıldönümünü**, çocukları Uzm. Dr. Yeşim Koşay ve Prof. Dr. Can Koşay ve sevgili torunları Sonat Kanberoğlu, Tan Sarp Gerzile ve Selen Koşay ile birlikte ailecek kutlamışlar ve bunun mutluluğunu yaşamışlardır.

Yaşamı bu güzel anılarla çoğalmış ve ölümsüzleşmiştir.

Işıklar içinde yatsın. 18.04.2012.

